

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNICTVÍ (VZ) je interdisciplinární obor orientující se na problematiku zdraví, péče o zdraví a zdravotnictví. Staví na předpokladu, že zdraví, péče o zdraví a zdravotnictví není jen důležitým individuálním zájmem a potřebou, ale i významnou veřejnou prioritou, veřejným statkem a všeobecnou humánní hodnotou.

VZ vychází zejména z těchto disciplín: sociální lékařství, hygiena, epidemiologie, preventivní lékařství, zdravotní výchova a podpora zdraví, vědy o řízení a zdravotnický management, zdravotnická ekonomie, právo, zdravotnická legislativa, statistika a medicínská informatika, sociologie, sociální psychologie, filozofie a lékařská etika, historie medicíny apod. VZ plně respektuje svébytnost zmíněných oborů, čerpá z jejich poznatků a využívá jejich metodologii. Svými výsledky je do určité míry zpětně obohacuje.

Mezinárodně se VZ opírá zejména o myšlenky, orientaci a výsledky tradičně pojímaného oboru *Public Health* i o jeho nové poznatky a rozvojové směry (*New Public Health*). Věnuje plnou pozornost jak determinantám zdraví, jejich sociální podmíněnosti i ovlivnitelnosti, tak podílu veřejnosti, všech institucí i jednotlivých občanů na péči o zdraví. V tomto směru se seznamuje s cennými zahraničními zkušenostmi, které ověřuje a využívá.

Ve VZ se uplatňuje jak složka medicínská, tak nemedicínská. Je to dáno mezioborovou povahou péče o zdraví i skutečností, že na vlastní péči o zdraví se podílejí odborníci kvalifikovaní v mnoha různých oborech. VZ usiluje o co nejlepší integraci všech poznatků, metod i konkrétních činností s cílem přispět ke zlepšení zdraví lidí.

Ve výchově VZ respektuje interdisciplinární povahu oboru a vytváří výukové programy, které navazují na dosažené vzdělání a rozvíjí poznatky, dovednosti a návyky studujících v žádoucím směru. K důležitým společným obsahovým prvkům výuky patří informace o zaměření, struktuře, funkci, kompetenci a odpovědnosti jednotlivých složek organizační soustavy zdravotnictví.

Ve výzkumu se VZ orientuje na dominantní zdravotní problémy a možnosti jejich řešení, přispívá k tvorbě, realizaci i hodnocení zdravotní politiky, věnuje se studiu a koordinaci zdrojů, činností a výstupů jak systému zdravotní péče, tak zdravotnické soustavy. Významnou výzkumnou oblastí VZ je hodnocení účinnosti, hospodárnosti a kvality zdravotní péče, včetně otázek spravedlnosti při poskytování zdravotnických služeb.

Ve své praktické aplikaci VZ zahrnuje zejména soustavu institucí, dalších organizačních prvků i veřejných sdružení, které ve své činnosti reagují na základní sociálně zdravotní problémy a přispívají k jejich zvládnutí. VZ je systém dostupné zdravotnické péče.

VZ se snaží respektovat širokou škálu názorů jednotlivců, sociálních skupin i společnosti jako celku na celou šíři problematiky, usiluje o získání a plné využití potřebných informací, volí vhodné formy sociální regulace (např. výchovné, ekonomické, legislativní apod.) a systematicky hodnotí dosahované výsledky. Získané poznatky a zkušenosti využívá ke svému dalšímu rozvoji, obohacení spolupráce s ostatními obory i k posílení svého přínosu pro zdraví lidí.

Obor VZ se velmi rychle rozvíjí, usiluje o citlivou, pohotovou a průběžnou reakci na stávající problémy a snaží se k jejich řešení využívat širokou škálu metod. Každé vymezení oboru VZ je žádoucí chápat jako prozatímní, jako východisko nových snah účinněji zvládat zdravotní problémy spolu s lidmi a v souladu s jejich zájmy a potřebami. V tomto smyslu je VZ otevřeným oborem, který vítá každé úsilí směřující ke zdraví lidí. Snaží se o sladění takových činností, oceňuje jejich komplementaritu a přispívá k rozvoji veřejné aktivity v oblasti zdravotní péče.